DOI: 10.59560/18291155-2024.3-170

ՄԱՐՏԻՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ
ՀՀ Վերաքննիչ հակակոռուպցիոն դատարանի Աշխատակազմի իրավական փորձաքննությունների ծառայության առաջատար մասնագետ, Հայ-ռուսական համալսարանի իրավագիտության մագիստրոս

ՀԱՅՑԱԴԻՄՈՒՄԸ ՎԵՐԱԴԱՐՁՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ԲՈՂՈՔԱՐԿԵԼՈՒ ԵՎ ՄԻԱԺԱՄԱՆԱԿ ՀԱՅՑԱԴԻՄՈՒՄԸ ԿՐԿԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՒ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Ամփոփագիր

Սույն աշխատանքում քննարկվում են դատարանի կողմից հայցադիմումը վերադարձնելու մասին որոշումը բողոքարկելու և միաժամանակ հայցադիմումը կրկին ներկայացնելու դատավարական ընթացակարգերը:

Վերոնշյալ ինստիտուտներն ուսումնասիրվել են ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի շրջանակներում: Սույն աշխատանքով փորձ է արվել վեր հանել վերոգրյալ ինստիտուտների միաժամանակյա կիրառման հետևանքով առաջացող խնդիրները և դատարաններում ստեղծվող իրավիճակները: Հետազոտության նպատակն ստեղծվող իրավիճակների համար որոշակի լուծումներ գտնելն է և անհրաժեշտության դեպքում՝ օրենսդրական փոփոխությունների առաջարկ անելը: Սույն աշխատանքի շրջանակներում փորձելու ենք պատասխանել՝ արդյոք անձը կարող է վերադարձված հայցադիմումը կրկին ներկայացնել շտկված տարբերակով և միաժամանակ հայցադիմումը վերադարձնելու մասին որոշումը բողոքարկել վերադաս դատական ատյան:

Հիմնաբառեր. հայցադիմումը վերադարձնելը, հայցադիմումը կրկին ներկայացնելը, վերադարձի մասին որոշումը բողոքարկելը, ՀՀ վարչական դատարան:

Դատական պրակտիկայում հանդիպում է մի իրավիճակ, երբ հայցի հարուցման փուլում անձը բողոքարկում է հայցադիմումը վերադարձնելու մասին որոշումը, այնուհետև, միաժամանակ, վերացնելով հայցադիմումում արձանագրված թերությունները, այն կրկին ներկայացնում է վարչական դատարան:

ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 65-րդ հոդվածը սահմանում է, որ վարչական դատարանում գործը հարուցվում է հայցի հիման վրա:

Նույն օրենսգրքի 77-րդ հոդվածը նախատեսում է հայցադիմումը ստանալուց հետո վարչական դատարանի կողմից հնարավոր կայացվելիք որոշումները, դրանք են՝ հայցադիմումը վարույթ ընդունելու մասին, հայցադիմումը վերադարձնելու մասին, հայցադիմումի ընդունումը մերժելու մասին, հայցադիմումը վերահասցեագրելու մասին որոշումները:

Հայցադիմում ներկայացնելու համար սահմանված պահանջներին չհամապատասխանելու դեպքում նույն օրենսգրքի 79-րդ հոդվածով սահմանված հիմքերից որևէ մեկի առկայության պարագայում վարչական դատարանը հայցադիմումը վերադարձնում է՝ նշելով արձանագրված թերությունների մասին:

ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 131-րդ հոդվածը սահմանում է վարչական դատարանի բողոքարկման ենթակա միջանկյալ դատական ակտերը, որի 1-ին մասի 2-րդ կետով նախատեսված է հայցադիմումը վերադարձնելու մասին որոշումը:

ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 79-րդ հոդվածի 4-րդ մասը սահմանում է՝ հայցադիմումը վերադարձնելու մասին որոշումը բողոքարկվելու և վերացվելու դեպքում հայցադիմումը համարվում է վարույթ ընդունված սկզբնական ներկայացման օրը:

Ըստ նույն հոդվածի 5-րդ մասի՝ հայցադիմումում թույլ տրված սխալները վերացնելու և որոշումը ստանալու օրվանից հետո՝ տասնհինգօրյա ժամկետում, վարչական դատարան կրկին ներկայացվելու դեպքում հայցադիմումը վարույթ ընդունված է համարվում սկզբնական ներկայացման օրը:

Վերոգրյալ իրավական նորմերի վերլուծության արդյունքում արձանագրում ենք, որ օրենսդիրը դատարան դիմող սուբյեկտի համար սահմանել է հնարավորություն՝ վարչական դատարանի կողմից հայցադիմումը վերադարձնելու պարագայում՝ այն ստանալուց հետո տասնհինգօրյա ժամկետում հայցադիմումում թույլ տրված սխալները վերացնելուց հետո, կրկին ներկայացնել դատարան: Միաժամանակ օրենսդիրը հնարավորություն է տվել հայցադիմումը վերադարձնելու մասին որոշման դեմ վերաքննիչ բողոք ներկայացնել:

Օրենսդիրը ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 79-րդ հոդվածի 5-րդ մասում հստակ սահմանել է, որ հայցադիմումում թույլ տրված սխալները վերացնելու և որոշումը ստանալու օրվանից հետո՝ տասնհինգօրյա ժամկետում, վարչական դատարան կրկին ներկայացվելու դեպքում հայցադիմումը վարույթ ընդունված է համարվում սկզբնական ներկայացման օրը: Սույն հոդվածի շրջանակներում առանձնակի ուշադրության է արժանի օրենսդրի կողմից օգտագործված «սխալ» բառը: Համաձայն «Ժամանակակից հայոց լեզվի բացատրական բառարանի»՝ **սխալ**[1] նշանակում է՝ անճշտություն գործողությունների մեջ, լավ չհաշված՝ անհաջող քայլ, իր մեջ սխալ՝ անճշտություն պարունակող, ոչ ուղիղ, ոչ ճիշտ, իրականությանը անհամապատասխան, սխալ՝ անճիշտ կերպով, ոչ ճիշտ կերպով:

[1] «Ժամանակակից հայոց լեզվի բացատրական բառարան»: Հրաչյա Աճառյանի Անվան Լեզվի Ինստիտուտ: Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների Ակադեմիայի Հրատարակչություն, Երևան, 1980, (տպագիր՝ հատոր 4, էջ 307, էլեկտրոնային՝ http://www.nayiri.com/imagedDictionaryBrowser.jsp?dictionaryId=29&dt=HY_HY&pageNumber=2241

Ըստ Հրաչյա Աճառյանի «Ժամանակակից հայոց լեզվի բացատրական բառարանի»՝ **բողոք**[1] բառը ներկայացվում է որպես՝ տրտունջ, դժգոհության և անհամաձայնության արտահայտություն:

Օրենսդրի նման ձևակերպման տրամաբանությունից կարող ենք ենթադրել, որ հայցադիմումը վերադարձնելու պարագայում դրանում արձանագրված խախտումների հետ համաձայն չլինելու պարագայում հայցվորը կարող է ներկայացնել վերաքննիչ բողոք, մինչդեռ հայցադիմումում առկա սխալները վերացնելուց հետո հայցադիմումը կրկին ներկայացնելու կառուցակարգի տրամաբանությունը, կարծում ենք, կայանում է նրանում, որ հայցվորը դատարանի կողմից մատնանշված խախտումներին համաձայն լինելու պարագայում է վերացնում դրանք և կրկին ներկայացնում հայցադիմումը, քանզի հակառակ պարագայում պետք է կիրառվեր վերոգրյալ բողոքարկման ինստիտուտը:

Թեև արձանագրում ենք նաև, որ վերաքննիչ բողոք ներկայացնելը և միաժամանակ հայցադիմումում թույլ տրված սխալները վերացնելը և կրկին դատարան ներկայացնելը կարող է լինել նաև հայցվորի սեփական իրավունքների պաշտպանության իր մարտավարությունը, մասնավորապես՝ հայցադիմումը վերադարձնելու մասին որոշման հետ համաձայն չլինելու պայմաններում անձը կարող է վերացնել դատարանի կողմից մատնանշված սխալները, որպեսզի հնարավորինս կարճ ժամկետում այն վարույթ ընդունվի, սակայն, համաձայն չլինելով ենթադրյալ սխալների հետ, տվյալ որոշումը բողոքարկի վերադասության կարգով: Չնայած այն հանգամանքին, որ օրենքում չկա սահմանափակում՝ կամ առկա սխալները վերացնելու, կամ վերաքննիչ բողոք ներկայացնելու վերաբերյալ, այնուամենայնիվ գտնում ենք, որ միաժամանակյա կիրառումը պրակտիկայում առաջացնում է խնդիրներ:

Այսպես՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության դատարանների նախագահների խորհրդի՝ Հայաստանի Հանրապետության դատարանների գործավարության կանոնները հաստատելու մասին

[1] «Ժամանակակից հայոց լեզվի բացատրական բառարան»: Հրաչյա Աճառյանի Անվան Լեզվի Ինստիտուտ: Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների Ակադեմիայի Հրատարակչություն, Երևան, 1980, (տպագիր՝ հատոր 1, էջ 336, էլեկտրոնային՝ http://www.nayiri.com/imaged-DictionaryBrowser.jsp?dictionaryId=29&dt=HY_HY&query=բողոք

թիվ 23-Լ որոշման 1-ին հավելվածի 6-րդ կետի 16-րդ ենթակետի՝ այն դեպքերում, երբ բողոքարկվում է այնպիսի դատական ակտ, որի քննությունը վերադասության կարգով խոչընդոտում է գործի հիմնական քննությանը, ապա հիմնական գործը քննող դատարանում գործից առանձնացվում են բողոքարկվող մասի վերաբերյալ փաստաթղթերի պատճենները (եթե անհրաժեշտ է գործն ամբողջությամբ, ապա գործում առկա բոլոր փաստաթղթերի պատճենները)՝ կազմելով գործի հավելված:

Վերոգրյալ կարգավորման մեջ տեսնում ենք, որ հավելված է կազմվում այն պարագայում, եթե բողոքարկվում է այնպիսի դատական ակտ, որի քննությունը վերադասության կարգով խոչընդոտում է գործի հիմնական քննությանը և միայն այդ ժամանակ հիմնական գործը քննող դատարանում գործից առանձնացվում են բողոքարկվող մասի վերաբերյալ փաստաթղթերի պատճենները՝ կազմելով գործի հավելված: Սույն կարգավորման համատեքստում ցանկանում ենք անդրադառնալ ՀՀ վարչական դատարանի կողմից հայցադիմումը վարույթ ընդունելը մերժելու մասին և հայցադիմումը վերադարձնելու մասին որոշումներին: Նշված միջանկյալ որոշումների պարագայում հաղթահարված չի համարվում նույնիսկ հայցադիմումի ընդունելության փուլը, հետևապես խոսք չի կարող գնալ գործի հիմնական քննության մասին, ուստի նման պայմաններում, համաձայն ձևավորված պրակտիկայի, դատարանները վերաքննիչ դատարան են ուղարկում հենց վարչական գործը, ոչ թե հավելվածը, ուստի պատկերացնենք մի իրավիճակ, երբ հայցվորի կողմից բողոքարկվել է հայցադիմումը վերադարձնելու մասին որոշումը, որը դատարանն ուղարկել է վերաքննիչ դատարան՝ հետագա ընթացքն ապահովելու նպատակով, և նույն ժամանակ՝ վարչական գործի բացակայության պայմաններում, հայցադիմումն արդեն ուղղված տարբերակով ներկայացվում է կրկին:

Միաժամանակ գտնում ենք, որ որոշումը բողոքարկելը և հայցադիմումը միաժամանակ կրկին ներկայացնելը արժեզրկում են դատարանների որոշումները և ստեղծում խնդրահարույց իրավիճակ: Բախվում ենք մի իրավիճակի, երբ անձը բողոքարկում է դատարանի հայցադիմումը վերադարձնելու մասին որոշումը՝ կասկածի տակ դնելով դատարանի

կայացրած ակտի իրավաչափությունը, մյուս կողմից հայցադիմումն ուղղված տարբերակով կրկին ներկայացնում է դատարան՝ արժեզրկելով և կարևորություն չտալով նաև վերաքննիչ դատարանի կողմից կայացվող դատական ակտին:

Հատկանշական է այն հանգամանքը, երբ գործի քննության ընթացքում վերաքննիչ դատարանը բավարարի կամ մերժի վերաքննիչ բողոքը, դրանով հայցվորի ոչ մի իրավունք չի վերականգնվում:

Գտնում ենք, որ նման պայմաններում անտեսվում են օրենսդրությամբ, սույն աշխատանքին վերաբերելի մասով, վարչադատավարական կառուցակարգերով, անձի համար արդյունավետ դատական պաշտպանության միջոցներ նախատեսելու նպատակները՝ օրինականության հաստատումը, խախտված իրավունքների վերականգնման հնարավորության ստեղծումը, իր իրավունքներին միջամտող ակտերի (գործողությունների, անգործության) բողոքարկման հնարավորությունը:

Մասնավորապես՝ անձի կողմից, միաժամանակ հայցադիմումը կրկին ներկայացնելով և հայցադիմումը վերադարձնելու մասին որոշման դեմ վերաքննիչ բողոք ներկայացնելով, արժեզրկվում է անձի՝ դատարան դիմելու իրավունքը՝ որպես իրավական պետության անհրաժեշտ տարր, քանզի մի կողմից անձը հայտնում է անհամաձայնություն արդարադատություն իրականացնող մարմնի կայացրած որոշման վերաբերյալ և բողոքարկում է այն, մյուս կողմից կոնկլյուդենտ գործողությամբ համաձայնվում է այդ նույն որոշմամբ մատնանշված հանգամանքների հետ և կրկին է ներկայացնում հայցադիմումը:

Գտնում ենք, որ նշված իրողությունները խնդրահարույց են ոչ միայն դատարան դիմող անձի վարքագծի գնահատման տեսանկյունից, որպիսի հանգամանքները մատնանշվեցին վերը, այլ նաև արդարադատություն իրականացնող մարմնի կողմից իր գործառույթներն իրականացնելու դիտանկյունից:

Մասնավորապես՝ ստացվում է, որ բողոքարկված դատական ակտը վերանայող, դրա օրինականությունն ու հիմնավորվածությունը ստուգող մարմինը վերանայում է մի դատական ակտ, որի դեմ վերաքննիչ բողոք

ներկայացրած անձը մինչև իր անհամաձայնության հիմնավոր լինել-չլինելու հարցի պարզումն արդեն իսկ համաձայնվել է այդ դատական ակտով մատնանշված հանգամանքների հետ և որոշակի գործողությամբ, այն է՝ հայցադիմումը կրկին ներկայացնելով, հաստատել իր այդ համաձայնությունը: **Նման պայմաններում արդյո՞ք հայցադիմումը կրկին ներկայացնելը վերաքննիչ դատարանի կողմից չպետք է գնահատվի որպես վերաքննիչ բողոքից հրաժարման գործողություն:**

Մյուս կողմից, եթե դիտենք խնդիրը բողոքարկված դատական ակտը կայացրած և կրկին ներկայացված հայցադիմումը ստացած դատարանի տեսանկյունից, ապա, մի կողմ թողնելով նույնիսկ այն խնդիրը, որ վարչական գործը տվյալ պարագայում դատարանին անհասանելի է և ուղարկված վերադաս դատարան դատական ակտի պատշաճ վերանայումն ապահովելու համար, ստացվում է մի իրավիճակ, որ մատնանշված սխալներն ուղղված լինելու պարագայում պետք է հայց հարուցվի մի հայցադիմումի հիման վրա, որում բովանդակող որոշ տարրերի առկայության/բացակայության հարցի հետ կապված դատարան դիմող սուբյեկտն ինքն ունի անհամաձայնություն:

Նշվածի համատեքստում, հարկ ենք համարում նկատել, որ թեպետ «իրավունքի չարաշահում» հասկացության սահմանման շուրջ չկա միատեսակ մոտեցում, սակայն Գոռ Թորոսյանը և Սարգիս Թորոսյանն իրենց «Իրավունքի չարաշահում» աշխատության մեջ նշել են.

> *«Որոշ հեղինակներ իրավունքի չարաշահման բնութագրման համար օգտագործում են իրավունքի ոգի հասկացությունը: Նրանց կարծիքով, եթե անձն իր սուբյեկտիվ իրավունքն իրացնելիս չի խախտում իրավունքի տառը, սակայն խախտում է իրավունքի ոգին, դրա սոցիալական նշանակությունը, այդ դեպքում առկա է իրավունքի չարաշահում»*[1]*:*

[1] Տես **Малиновский А.А.** Злоупотребление субъективным правом (теоретико-правовое исследование). Москва, 2007, - С. 22: **Թորոսյան Գ., Թորոսյան Ս.,** Իրավունքի չարաշահում: Եր., «Հայրապետ» հրատ., 2019, 368 էջ, էջ 16:

Օ.Ն. Բարմինան «Իրավունքի չարաշահման մասին» իր հոդվածում արտահայտել է այն դիրքորոշումը, որ իրավունքի չարաշահումն իրենից ներկայացնում է հասարակական հարաբերություններում իրավական բնույթի նեգատիվ երևույթ, որի շրջանակներում սուբյեկտը, իրացնելով իր իրավունքները, կոնֆլիկտի մեջ է մտնում իրավական ավելի բարձր իդեալների և արժեքների հետ[1]:

Կարծում ենք, որ դատարան դիմող սուբյեկտի քննարկման առարկա վարքագիծը որոշակիորեն նույնանում է իրավունքի չարաշահման վերաբերյալ վերը արտահայտված դիրքորոշումների հետ, քանզի անձը, իրացնելով իր բողոքարկման իրավունքը և միաժամանակ կրկին ներկայացնելով հայցադիմումը, իր գործողություններով, նույնիսկ այդպիսի նպատակ չունենալով, առաջացնում է դատարանների անհիմն ծանրաբեռնման խնդիր, որը մուլտիպլիկատիվ առումով ազդում է նաև այն անձանց իրավունքների պաշտպանության որակի (ողջամիտ ժամկետում գործի քննության իրավունք) վրա, որոնք զերծ են մնում օրենսդրության տեսանկյունից թույլատրվող, սակայն իրականում իրավունքի չարաշահում հանդիսացող նման գործելաոճից: Այլ կերպ, անձն օրենքի տառի տեսանկյունից իրացնում է իր իրավունքները, սակայն այդ իրավունքների **միաժամանակյա** իրացումը վերջինիս համար որևէ իրական հետևանք չի առաջացնում, սակայն հանրային շահի տեսանկյունից ստեղծում է իրական վտանգ ողջամիտ ժամկետում գործի քննության և զուգահեռաբար նաև այլ անձանց «մատուցվող» արդարադատության որակի վրա:

Վերոգրյալի համատեքստում կարծում ենք, որ սույն աշխատանքի շրջանակներում վեր հանված խնդիրը պարունակում է իրավունքի չարաշահման վտանգ: Միաժամանակ, աշխատանքի նպատակն է քննարկվող խնդրի առկայության արձանագրումը, իսկ արդեն սույն աշխատանքի շրջանակներում արձանագրված խնդրի՝ իրավունքի չարաշահում հանդիսանալ-չհանդիսանալու, խնդրի որակման և դրա իրավական հետևանքների հստակեցումը, մեր գնահատմամբ, հանդիսանում է առանձին հետազոտության առարկա:

[1] https://cyberleninka.ru/article/n/o-zloupotreblenii-pravom.pdf

Եզրահանգում

Վերոգրյալ վերլուծությունների լույսի ներքո գտնում ենք, որ նման իրավիճակներից, ինչպես նաև դատարաններում ստեղծվող խառնաշփոթից խուսափելու համար անհրաժեշտ են օրենքով սահմանված գործիքակազմեր՝ թույլ չտալու դատարանների անհարկի ծանրաբեռնումը, ինչպես նաև արդարադատության որակի ու ողջամիտ ժամկետում գործի քննության իրավունքի նկատմամբ նմանատիպ միջամտությունը:

Չնայած այն հանգամանքին, որ օրենքը չի նախատեսում սահմանափակում վերոգրյալ գործողություններից երկուսը միասին կատարելու հնարավորության համար, այնուամենայնիվ կարծում ենք, որ անհրաժեշտ է օրենքով հնարավորություն տալ իրացնելու դրանցից մեկը, որպեսզի, նույնիսկ իրավունքների պաշտպանության մարտավարության տեսանկյունից, անձը սկզբնական փուլից ընտրի իրավունքների պաշտպանության իր նախընտրած ճանապարհը:

Մեր խորին համոզմամբ՝ նույնիսկ մինչև օրենսդրական փոփոխություններ կատարելը, պրակտիկայում առկա ներկայացված իրավական խնդիրը պետք է կարգավորվի: Գտնում ենք, որ օրենքով նման կարգավորման բացակայության պայմաններում դրանք պետք է հաղթահարվեն դատարանների կողմից, որոնք պետք է, նույնիսկ օրենքով նման սահմանափակման բացակայության պայմաններում, արգելեն նման գործելաոճը՝ անընդունելի համարելով էապես իրար հակասող երկու ինստիտուտների միաժամանակյա կիրառումը:

Կարծում ենք, որ որպես լուծում կարող է ծառայել նաև կրկին ներկայացված հայցադիմումի վերաբերյալ վերաքննիչ ատյանին իրազեկելու ընթացակարգի և այդ հիմքով բողոքն առանց քննության թողնելու վերաբերյալ իրավակարգավորման նախատեսումը:

Օգտագործված նորմատիվ իրավական ակտերի և գրականության ցանկ

1. ՀՀ Վարչական դատավարության օրենսգիրք: Ընդունվել է 2013 թ. դեկտեմբերի 5-ին, ուժի մեջ է մտել 2014 թ. հունվարի 7-ին:

2. Հայաստանի Հանրապետության դատարանների նախագահների խորհրդի՝ Հայաստանի Հանրապետության դատարանների գործավարության կանոնները հաստատելու մասին թիվ 23-Լ որոշում:

3. **Թորոսյան Գ., Թորոսյան Ս.,** Իրավունքի չարաշահում: Եր., «Հայրապետ» հրատ., 2019, 368 էջ:

4. Ժամանակակից հայոց լեզվի բացատրական բառարան: Հրաչյա Աճառյանի Անվան Լեզվի Ինստիտուտ: Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների Ակադեմիայի Հրատարակչություն, Երևան, 1980:

5. **Бармина О.Н.** О злоупотреблении правом, https://cyberleninka.ru/article/n/o-zloupotreblenii-pravom.pdf

ПРОБЛЕМЫ ОБЖАЛОВАНИЯ РЕШЕНИЯ О ВОЗВРАТЕ ИСКА И ОДНОВРЕМЕННОЙ ПОВТОРНОЙ ПОДАЧИ ИСКА

Аннотация

В настоящей работе рассматриваются процессуальные процедуры обжалования решения суда о возврате искового заявления и одновременной повторной подачи искового заявления.

Вышеуказанные институты были изучены в рамках Административно-процессуального кодекса РА. В рамках данной работы была предпринята попытка выявить проблемы, возникающие в результате одновременного применения вышеуказанных институтов, и ситуации, возникающие в судах. Цель исследования - найти определенные решения в создающихся ситуациях и при необходимости предложить законодательные изменения.

В рамках этой работы мы попытаемся ответить на вопрос, может ли лицо повторно подать возвращенный иск в исправленном виде и одновременно обжаловать решение о возврате иска в вышестоящую судебную инстанцию.

Ключевые слова: возвращение искового заявления, повторная подача искового заявления, обжалование решения о возвращении, Административный суд РА.

THE PROBLEMS OF APPEALING THE DECISION TO RETURN THE CLAIM AND SIMULTANEOUSLY RE-FILING THE CLAIM

Annotation

This article examines the procedures for appealing the decision of returning the statement of claim against the court and simultaneously re-filing the statement of claim.

The above-mentioned institutions were studied within the framework of the Administrative Procedure Code of the Republic of Armenia. Within the framework of this work, it was attempted to identify problems arising from the simultaneous application of the above-mentioned institutions and situations arising in the courts. The purpose of the study is to find specific solutions to emerging situations and, if necessary, propose legislative amendments. As part of this study, we will try to answer whether a person can re-file a returned claim in a corrected form and at the same time appeal the decision of returning the claim to a higher court.

Keywords: returning of the statement of claim, re-filling of the statement of claim, appealing of the decision to return the claim, Administrative Court of the Republic of Armenia.

Հոդվածը հանձնված է խմբագրություն 08.08.2024 թ., տրվել է գրախոսության 03.09.2024 թ., ընդունվել է տպագրության 11.09.2024 թ.: